

Inclusief onderzoek voor aanbevelingen activiteitsaanbod voor ouderen in Helmond

Februari 2025

Inleiding

Uit onderzoek in Brabant-Zuidoost blijkt dat een groot deel van de ouderen eenzaam is (50%), waarvan 12% ernstig eenzaam ([GGD Brabant-Zuidoost, 2021](#)). Voor ouderen in Helmond worden verschillende activiteiten georganiseerd - zowel collectief als individueel, op locatie of thuis, maar niet alle ouderen doen hieraan mee. Organisaties in Helmond merken dat onder andere ouderen in kwetsbare sociaaleconomische situaties, met een klein sociaal netwerk en ouderen met een migratieachtergrond niet vaak deelnemen aan activiteiten.

In het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' (een informeel samenwerkingsverband van de ouderenbonden KBO/PVGE/PCOB/VBOH, de LEVgroep, Jibb+, CultuurContact, Zorgboogextra, Savant Zorg, de Zorgboog en Zonnebloem Groot-Helmond¹) is besproken dat inclusief onderzoek onder ouderen in kwetsbare situaties wenselijk is, om op te halen wat hun behoeften zijn op het gebied van activiteiten. Het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' heeft Fontys Hogeschool en Pharos gevraagd om te ondersteunen bij het onderzoek. Aan de hand van het inclusieve onderzoek wil het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' kijken of het huidige aanbod aansluit en zo niet, passend aanbod ontwikkelen.

Kwetsbaarheid wordt op uiteenlopende wijzen beschreven en gedefinieerd ([RIVM, 2016](#)). Ook ouderen en professionals zelf geven hier verschillende bewoordingen aan. In dit onderzoek benaderen we ouderen in een kwetsbare situatie niet als een vastomlijnde groep. Daar kan immers een beperkende werking vanuit gaan. De situatie en omstandigheden waar je je in bevindt kunnen je kwetsbaar maken, maar dit hoeft niet. Zo kan de ene oudere zich kwetsbaar voelen door lichamelijke beperkingen, terwijl de andere oudere zich kwetsbaar voelt door het hebben van weinig sociale contacten. We focussen ons in dit onderzoek op ouderen in Helmond die niet of nauwelijks deelnemen aan activiteiten, maar die hier volgens contactpersonen bij zorg- en welzijnsorganisaties of sociale netwerken die veel contact hebben met ouderen wel baat bij zouden hebben.

In dit rapport zijn de resultaten te lezen van het onderzoek met de onderzoeksvraag: "Wat zijn de wensen en behoeften op het gebied van activiteiten van ouderen in Helmond die niet of nauwelijks deelnemen aan activiteiten?"

Opzet en uitvoering van het onderzoek

De enige manier om daadwerkelijk aan te sluiten met concrete acties of aanbod is door het gesprek aan te gaan met de mensen waar het om gaat. Het 'kijken door de ogen' van inwoners en aansluiten bij hun leefwereld kan veel inzicht opleveren ([Van Loenen, 2020](#)). Mensen in kwetsbare situaties worden om verschillende redenen vaak niet bereikt of geïncludeerd. Zo ook met activiteiten. Daarom zetten we met dit onderzoek expliciet in op gesprekken met ouderen die niet of nauwelijks deelnemen aan activiteiten én betrekken we hen bij de opzet en uitvoering van het onderzoek. Op die manier zorgen we ervoor dat de ouderen waar het om gaat, daadwerkelijk wat hebben aan het onderzoek.

Startbijeenkomst

We zijn gestart met een bijeenkomst waarbij een aantal organisaties uit het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' en een aantal ouderen uit Helmond aanwezig waren. Deze startbijeenkomst hebben we vormgegeven aan de hand van creatieve werkvormen (PLA² methodieken en rollenspellen) waardoor iedereen in staat was om te participeren – ook ouderen die minder gewend zijn om hun verhaal te vertellen. Tijdens de startbijeenkomst hebben we gekeken of iedereen achter het doel van het onderzoek stond. Daarnaast hebben we samen met de organisaties uit het netwerk 'Aandacht voor

¹ www.aandachtvoorouderenhelmond.nl

² PLA staat voor 'participatory learning and action' en is een participatieve methode waarmee je aan de hand van visueel materiaal op een inclusieve manier inzicht kan krijgen in het perspectief van anderen. PLA schept ruimte waarbinnen belanghebbenden democratisch kunnen samenwerken, met erkenning van ieders achtergrond.

Ouderen' en een aantal ouderen uit Helmond gekeken naar de opzet van het onderzoek en aandachtspunten binnen het onderzoek (denk hierbij aan: Hoe ziet het ideale gesprek eruit?; Hoe bereik je ouderen?; Welke vorm van toestemming vragen is passend, etc). Uit de bijeenkomst kwam onder anderen naar voren dat er veel aanbod is, maar dat veel ouderen niet bekend zijn met wat er allemaal georganiseerd wordt. Ook benoemden de aanwezigen dat er fysieke en digitale drempels zijn om mee te doen. Verder kwam naar voren dat iedereen uniek is en dat aanbod op maat daarom erg belangrijk is. Wat betreft het voeren van een goed gesprek/interview, gaven de aanwezigen onder andere aan dat het belangrijk is om echt in te zetten op vertrouwen en niet meteen de diepte in te gaan, ruim van te voren een afspraak te maken en geen jargon te gebruiken. Na de startbijeenkomst is een samenvattend verslag naar alle aanwezigen gestuurd.

Ontwikkelen praatplaat

Aan de hand van de uitkomst uit de startbijeenkomst zijn we aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een praatplaat waarmee de onderzoekers het gesprek met de ouderen aan konden gaan. Reden voor het ontwikkelen van deze gesprekstool was dat het een laagdrempelige manier is om met ouderen te praten die niet gewend zijn om mee te doen aan een interview. Daarnaast kunnen de organisaties uit het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' middels deze praatplaat ook in de toekomst het gesprek aan blijven gaan met ouderen over hun behoeften en wensen. De praatplaat is ontwikkeld door Pharos en Fontys en is getest met meerdere taalambassadeurs op leeftijd om ervoor te zorgen dat deze begrijpelijk zou zijn en goed zou aansluiten bij de ouderen. Zie praatplaat, [Bijlage I](#). Naast de praatplaat hebben we een begrijpelijke informatiebrief en informed consent formulier ontwikkeld. Deze hebben we tevens getest met de taalambassadeurs om ervoor te zorgen dat deze aan zouden sluiten. Zie informatiebrief en toestemmingsformulier, [Bijlage II](#). Op verzoek van één van de organisaties is tevens een informatieflyer ontwikkeld, die uitgereikt kon worden aan geïnteresseerde ouderen, zie [Bijlage III](#).

Workshop inclusief onderzoek

Pharos heeft een workshop verzorgd aan studenten en onderzoekers van Fontys die de gesprekken met ouderen zouden gaan voeren. Tijdens deze workshop hebben de student-onderzoekers kennis opgedaan over wat belangrijk is bij het in gesprek gaan met ouderen (o.a. gebaseerd op de startbijeenkomst, zoals het contact zoeken met ouderen, maar ook op een laagdrempelige manier uitleggen wat het doel van het gesprek is). Het tweede deel van de workshop stond in het teken van oefenen. Om de student-onderzoekers voor te bereiden op de gesprekken hebben ze met een trainingsacteur geoefend door middel van gespreksvoering met verschillende typen ouderen. Hierbij oefenden ze meteen hoe ze het gesprek het beste konden vormgeven aan de hand van de praatplaat.

Werving

Om ouderen in een kwetsbare situaties te bereiken hebben we allereerst contact gezocht met de organisaties uit het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' die werkzaam zijn in Helmond zoals de Zorgboog, SavantZorg en KBO's. Voor veel mensen is het namelijk prettig om benaderd te worden door een voor hen bekend persoon, omdat dit voor veiligheid zorgt. Het biedt een vertrouwde ingang om met onderzoekers in gesprek te gaan. Naar aanleiding van de startbijeenkomst zijn de aangesloten organisaties aangeschreven en gebeld. In de mail en telefoongesprekken is nogmaals het doel van het onderzoek, de wens om de ouderen te spreken en de relevantie voor de organisaties en eventuele deelnemers benoemd. Op verzoek is een informatieflyer toegestuurd, die meegegeven zou kunnen worden aan geïnteresseerde ouderen, met contactgegevens van de betreffende organisatie en de onderzoeksleider voor eventuele vragen.

De werving verliep via deze weg echter minder succesvol dan gehoopt. Contactpersonen van organisaties gaven veelal aan zelf moeite te hebben om ouderen in kwetsbare situaties te bereiken, en konden daardoor geen of weinig contactgegevens aanleveren. Anderen gaven aan niet mee te willen werken of waren niet bereikbaar. Een aantal organisaties heeft contactgegevens van ouderen aan kunnen leveren. Bij zorgorganisatie Savant is dit gebeurd via de wijkverpleegkundigen Kwetsbare

ouderen en de wijkverpleegkundigen woonzorgcentrum de Ameide, bij de LEV-groep via een buurtcoach, en bij de Zonnebloem via een vrijwilliger / mantelzorger.

Omdat de werving van ouderen met een migratieachtergrond via de organisaties uit het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' moeizaam verliep, is een aantal ouderen geworven middels netwerken buiten de aangesloten organisaties. Er is contact geweest met Diversae, de Healthy Sisters, het Suikerhuis, Groenlinks kamerlid Sanae Yahia en sportschool Maach. Uiteindelijk zijn tien Marokkaanse ouderen geworven via een contactpersoon van de Islamitische gemeenschap Al Fadjr in Helmond en de docente van de Arabische les aldaar.

Er zijn ook andere inclusieve en laagdrempelige manieren om ouderen te bereiken overwogen. Bijvoorbeeld door bij een huisarts te gaan zitten, via huismeesters in flats waar veel ouderen wonen of door in een supermarkt, kerk of moskee te gaan zitten. Deze manieren hebben we toegelicht tijdens de startbijeenkomst. Enkele aanwezigen stonden hier wel positiever tegenover. Zij benoemden dat het kan helpen om geregeld op een voor de oudere veilige omgeving aanwezig te zijn zoals de moskee waardoor er contact kan ontstaan, maar het overgrote deel van de organisaties uit het netwerk 'Aandacht voor Ouderen' stond hier negatief tegenover. Reden hiervoor was dat het volgens de organisaties belangrijk is om eerst een band op te bouwen met de ouderen – en dat zou volgens hen niet makkelijk zijn als je mensen gewoon aanspreekt. Hierdoor zijn andere wervingsmethoden niet toegepast in dit onderzoek.

Gesprekken

In periode april en mei 2024 hebben 23 gesprekken³ plaatsgevonden met ouderen uit Helmond in kwetsbare situaties. De ouderen zijn benaderd door de contactpersonen van de organisaties voor deelname aan een gesprek. Vervolgens is in overleg met de contactpersoon, de projectleider of de onderzoekers een datum, een tijd en een locatie afgesproken. De ouderen zijn vooraf geïnformeerd over het doel van het onderzoek en dat hun deelname te allen tijde zou kunnen worden beëindigd, zonder opgave van reden. De gesprekken vonden plaats op plekken op basis van de behoefte ouderen, zodat zij zich zo prettig mogelijk zouden voelen tijdens de gesprekken. Dit varieerde van gesprekken bij ouderen thuis, in de kantine of een klaslokaal van de moskee, tot buiten en in een buurthuis. De gesprekken werden vervolgens middels de praatplaat gevoerd en tevens opgenomen, indien hier schriftelijke toestemming voor gegeven werd.

Naast de gesprekken met ouderen, heeft tevens een interview met een buurtcoach van de LEV-groep plaatsgevonden. Deze bevindingen zijn meegenomen in de resultaten.

Onderwerpen tijdens de gesprekken

Het gesprek vond plaats aan de hand van vier onderwerpen (achtergrond; wensen en randvoorwaarden, activiteiten in Helmond, afronding), bestaande uit een aantal vragen. Zie topiclijst, [Bijlage IV](#). De onderzoekers gingen het gesprek aan en vroegen door op het verhaal van de oudere. Het was geen vragenlijst die werd afgenomen, maar een semi-gestructureerd gesprek. Hierbij was ruimte voor flexibiliteit en aanvullende vragen op basis van wat de oudere zei, om op die manier de leefwereld van de oudere centraal te stellen. Tijdens de gesprekken werd gebruik gemaakt van de praatplaat, om de interview topics aan bod te laten komen. Zie praatplaat, [Bijlage I](#). De gesprekken duurden doorgaans tussen de 30 en 60 minuten.

Data verwerking

De gesprekken zijn getranscribeerd en vervolgens geanalyseerd, waarmee de belangrijkste bevindingen uit de gesprekken naar voren zijn gekomen. Deze zijn te vinden onder 'Resultaten'. Alle gesprekken en getranscribeerde verslagen zijn geanonimiseerd opgeslagen op een beveiligde Fontys Research Drive.

³ In eerste instantie waren 50 gesprekken beoogd, maar dit is uiteindelijk niet haalbaar gebleken door methodologische keuzes en daardoor beperkte mogelijkheid om met bewoners in kwetsbare situaties in gesprek te gaan.

Samenwerking Fontys en Pharos

Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van Pharos en Fontys Hogeschool. Pharos heeft in de totstandkoming van het onderzoek met name een adviserende en begeleidende rol vervuld. Deze rol zat met name in de uitvoering van de startbijeenkomst, het ontwikkelen en testen van de gesprekstool en het verzorgen van de workshop voor student-onderzoekers.

Fontys heeft het onderzoek grotendeels uitgevoerd. Vanuit het Center of Expertise (CoE) Health van Fontys zijn studenten en medewerkers geworven die het onderzoek hebben uitgevoerd. Een onderzoeker van Fontys CoE Health vervulde een begeleidende en adviserende rol richting de student-onderzoekers en voerde daarnaast de overkoepelende data-analyse uit. Deze onderzoeker werkte ook samen met Pharos aan de uitvoering van de startbijeenkomst, het ontwikkelen en testen van de gesprekstool en het organiseren van de workshop voor student-onderzoekers.

Resultaten

Deelnemers

In totaal hebben 23 gesprekken plaatsgevonden met ouderen in kwetsbare situaties uit Helmond. We hebben 21 vrouwen gesproken en twee mannen. Leeftijden varieerden van 52 t/m 96 jaar. Zie Tabel 1.

Tabel 1: Deelnemers Inclusief Onderzoek Helmond (geslacht, leeftijd, organisatie).

Respondentnr	Geslacht	Leeftijd	Via
A1	V	53	I.G. Al Fadjr
A2	V	54	Arabische les Al Fadjr
A3	V	65	Arabische les Al Fadjr
A4	V	67	Arabische les Al Fadjr
A5	V	55	I.G. Al Fadjr
A6	V	60	Arabische les Al Fadjr
A7	V	52	I.G. Al Fadjr
A8	V	57	I.G. Al Fadjr
A9	V	65	Arabische les Al Fadjr
A10	V	58	Arabische les Al Fadjr
D1	M	86	Zonnebloem
C1	V	85	Savant
C2	V	75	Savant
C3	V	89	Savant
C4	V	90	Savant
C5	V	75	LEV
H1	M	82	Savant
H2	V	92	Savant
H3	V	96	Savant
H4	V	90	Savant
H5	V	89	Savant
L1	V	76	LEV
L2	V	85	Savant

Elf ouderen hadden een migratieachtergrond, waarvan het merendeel een Marokkaanse achtergrond. Sommigen van de ouderen kwamen oorspronkelijk uit Helmond, anderen kwamen uit de regio of elders uit het land. De afwezigheid van een familie- of sociaal netwerk kon bepalend zijn voor de kwetsbare situatie van de ouderen. Taal en culturele verschillen kunnen de afstand tot de samenleving vergroten. Eenzaamheid is daarbij een risico. Een groot aantal van de ouderen heeft lichamelijke problemen wat hun kwetsbaarheid kan vergroten. De meeste ouderen hadden zorgen aan hun hoofd,

bijvoorbeeld over hun eigen gezondheid; het moeilijk kunnen accepteren van beperkingen; rouw of verlies; ongewenste verhuizingen, of problemen in de familiale sfeer.

De 23 ouderen die we gesproken hebben laten een divers patroon aan activiteiten zien. Sommigen ondernemen helemaal niks, terwijl anderen zelf veel in en om het huis doen. Weer anderen weten activiteiten in clubverband te vinden of ondernemen iets voor zichzelf, al dan niet met anderen.

Lichamelijke beperkingen

Ouderen ondernemen doorgaans minder activiteiten doordat men niet (meer) over een auto en rijbewijs beschikt, niet (meer) kan fietsen, men pijn ervaart bij het lopen of staan, omdat men afhankelijk is van een rollator of rolstoel, of omdat er valgevaar is. "Nee, ik kan niet zelf koken, want dan moet ik te lang staan, en dat lukt me niet." (C4)

Het is een drempel om zich met een rollator naar buiten te begeven. "Duurt wel even voordat je zover bent dat je met zo'n ding over straat wil." (C1) "En toen zei mijn huisarts, pak maar een rollator, hij schreef me een rollator voor. Dat ding heeft twee jaar in de schuur gestaan, haha.[...] Gebruik eens een rollator, en ik zeg, hey, ik ben geen oud wijf, haha. Dan voel je je eigen oud, maar ja." (C3) Ook wil men over het algemeen niet afhankelijk zijn van anderen voor vervoer (bijv. auto of rolstoel).

Ook wordt benoemd, dat het niveau van de activiteiten onvoldoende is afgestemd op eventuele beperkingen, of het feit dat men weinig sportervaring heeft. Zo organiseert de organisatie Healthy Sisters wel een loopgroep voor vrouwen, maar hier lag het tempo te hoog voor de gesproken vrouwen. Zij hebben behoefte aan sporten op niveau. "Maar zij is een beetje streng. Zij pakt ons echt uh hard aan. Ik ben gewoon gestopt." (A4)

Naast beperkingen ten aanzien van beweging, is beperkt zicht een grote andere belemmering bij activiteiten. "Dat heb ik, dat zie ik allemaal niet, dat valt allemaal weg..." (H3).

Activiteiten van vroeger

Ouderen noemen diverse activiteiten die ze wel leuk vonden om te doen vroeger, maar die nu om lichamelijke redenen niet meer lukken. Denk aan tennissen, golfen, hockey, naaien, dansen. "Volksdansen was toevallig vorige week of van de week. Nou ja, dat kan ik dus niet, want ik ben gewoon niet stabiel genoeg om dat te doen." (C4) "Dansen kan ik ook niet meer, want - haha. [...] Ik ga dan wel naar beneden, want ik vind die muziek - Maar ik spring op slot, want ik heb twee kunstheupen." (C3) De meeste mensen accepteren dat het fysiek (of mentaal) niet meer lukt, maar men denkt er met veel plezier aan terug. "Nee dat gaat niet meer en daar heb ik mezelf ook maar bij neergelegd, wat moet ik anders" (L1) Anderen vinden het lastig dat hun hobby's niet meer lukken. "...dus ik pak zo nu en dan wel de kwast, maar uh ik heb geen energie meer, dat is echt heel erg hoor..." (D1)

Lopen / wandelen in de stad of de natuur

Ondanks lichamelijke gebreken geven de meeste respondenten aan dat wandelen en lopen een aangename activiteit is. "Wandelen doe ik graag. Heb ik ook altijd graag gedaan." (H1) "I want to be outside, because I get energy." (C5) Wandelen, de stad in, een terrasje pikken worden genoemd als mogelijkheden. Eventueel met andere mensen, of met als doel anderen te ontmoeten. Mensen ontmoeten, die je nog kent van vroeger. Een praatje maken. "En dat doet vooral goed, dat je mensen van vroeger herkent en ziet." (C1)

Indien mogelijk en aanwezig, wordt werken in de tuin als prettig beschouwd. "And sometimes I'm going out just to do one thing. And suddenly you're out for three hours, because there's always something." (C5) Wel wordt aangegeven dat Helmond weinig prettige omgevingen biedt om in de natuur te wandelen op korte afstand. De omgeving is niet zo geschikt: geen natuur, lanen, plek voor mooie wandelingen. "Had ik maar een tuin." (A1)

Muziek

Muziek wordt door veel respondenten genoemd als prettige activiteit. Sommigen hebben zelf een instrument bespeeld of in een koor gezongen, maar anderen kunnen ook genieten van muziek luisteren of noemen het als grote liefhebberij. “Ja, en ik luister ook echt wel muziek. Daar knap ik van op.” (C4) “Muziek vind ik leuk, zingen vind ik leuk.” (C1). “...en ik luister dan naar de Nostalgie-zender. Want ik was nogal een muziek-meisje.” (H2)

Door een deel van de vrouwen met een Marokkaanse achtergrond wordt muziek minder gewaardeerd. Muziek wordt door sommigen ook geassocieerd met drukte en/of lawaai, en wordt in dat geval niet gewaardeerd. “Ik kan niet meer tegen die drukte” (L1). “Nee zoiets eigenlijk nee, maakt mij stress.” (A4)

Activiteiten in clubverband

Activiteiten kunnen een sociale functie hebben. Zo kan een bridgeclub een plek zijn om mensen te ontmoeten, of een koor, breiclub, yoga of gymclub. “Wel heel gezellig, ondertussen leer je de mensen ook beter kennen, he?” (C1). “Dat vind ik wel gezellig, de ene weet dit de ander weet dat, ik luister wel.” (L1) “Ik heb een vriendin hier in Helmond. She lives quite near, and we met at the yoga-cursus[...] and now we're best friends. She's a bit younger than I am, but that's no problem.” (C5) Activiteiten zoals een kookclub hebben als voordeel dat de samenwerking die dan nodig is verbindt.

Niet iedereen heeft daarin al een juiste activiteit kunnen vinden. “Nee, dat [bridgen] organiseren ze hier niet, nee. Ja, misschien te weinig animo toen voor, maar ja. Het zou toch leuk zijn, net als je in een clubje zit. Ik ben dus altijd bij een club geweest. Ja, dan, ja, zou leuk zijn. Maar goed, dat is er dus niet. Maar ja, dat ga ik zelf wel opvangen. (C4). Dezelfde respondent geeft aan dat het voor haar prettig zou zijn als er activiteiten zijn waar niet enkel oude mensen bij aanwezig zijn: “Ik ga nog steeds liever met jongere mensen om als dat ik met ouderen omga. Ja, en dus, daarom heb ik ook geen behoefte - Ja, er is een LEV-groep en een dit-groep en een dat-groep. Maar het kan nog komen, hè. Ik bedoel, als ik nog wat langer mag leven natuurlijk, dan zou het kunnen zijn.”

Anderen, daarentegen, hebben niet zo'n behoefte aan een 'clubje'. “Ik ben wel sociaal om te helpen, maar niet om daar de hele tijd... hoe moet ik dat zeggen? De hele tijd gaan zitten knutselen in een groep, nee daar ben ik geen type voor.” (L2).

Creatieve activiteiten, zoals dansen, naailes of schilderen sluiten minder aan bij de behoeften van de gesproken vrouwen met een Marokkaanse achtergrond. Van enkele vrouwen horen we dat er vroeger meer dingen georganiseerd werden, maar dat dit nu niet meer het geval is. “Wij missen wel die tijd eigenlijk. Buurthuis, samen iets leuks doen. Samen koffie drinken, iets maken. [...] Wij missen dat wel eigenlijk. Vroeger gingen we vaak, maar nou is er niet meer.” (A4)

Ondanks de sociale kracht van een groepsactiviteit, is een groep mensen bij elkaar zetten niet direct een succes. Er moet wel een 'klik' zijn. “En die mensen, maar dat zijn allemaal veel bejaarden. Veel oudere mensen als mij.” (C1) “Nee, nee ik heb ook hier in een clubje gezeten, geschilderd, ik heb dat één les gedaan ik dacht nee dat is het niet. [...] Ja die mensen die zijn anders die...” (D1). Men heeft met name behoefte aan 'gelijkgestemden'. “For me it's more important to have relations with people that have about the same interests as I have.” (C5) “Ik mis gewoon een clubverband eigenlijk. Dat je zegt, daar kan ik gewoon naar binnenlopen en daar hoor je bij.” (C1).

Veiligheid / sfeer

Er is behoefte aan activiteiten om samen te ondernemen, zodat er ook met elkaar gepraat kan worden. Denk aan wandelen, sporten (fitness), zwemmen, sauna, of uitstapjes. Een essentieel aspect hierbij is de behoefte van vrouwen met een Marokkaanse achtergrond om deze activiteiten gescheiden van mannen te organiseren. “Nee, nee die jongens. Is jonge mannen, is niet uh. Ja, vandaar ik vind niet leuk” (A3). Marokkaanse vrouwen geven aan dit prettig te vinden, omdat er dan vanuit geloofsovertuiging geen hoofddoek of lange kleding gedragen hoeft te worden – hetgeen tevens voor meer sportcomfort zorgt. Ze geven aan dat er in het verleden wel activiteiten georganiseerd werden waarbij zij zich in de eerste instantie comfortabel voelden omdat deze gescheiden van mannen georganiseerd werden. Het ging hierbij om zwemmen en sporten in privacy met alleen vrouwen. Inmiddels bestaat deze mogelijkheid niet meer. “Ja, want dat was een fijn gevoel.

Konden hoofddoek af en alles, maar daarna kan het niet.”(A8). Bij het zwemmen in privacy is een incident geweest waarbij de camera’s tijdens het zwemmen aanstonden. Dit heeft er voor gezorgd dat veel vrouwen met een Marokkaanse achtergrond zijn gestopt met het zwemmen en een enorm gevoel van wantrouwen hebben ontwikkeld jegens vrouwenzwemmen.

Een andere respondent vertelt dat ze graag in het complex in groepsverband dingen zou doen, maar er wordt teveel geroddeld, waardoor ze niet meer komt. Respondent H5 heeft ook behoefte aan een clubje waar ze kan breien, maar voelt zich niet welkom: “Ja ik weet ‘t, en ik ben ook eens ooit gaan kijken, maar dan zitten ze me aan te kijken van “wat kom jij hier doen?”, ja, wat heb ik daaraan?” Voor meerdere mensen is de sfeer een barrière om naar activiteiten te gaan: “En als ik niet in een groepje mag, dan blijf ik thuis. [...] Dus ik heb een paar keer toen meegegeten, alleen aan een tafeltje. Nou, de rest zal ik je niet vertellen, maar dat is geen nee...” (H3). Zo kan een kaartclub waar serieus gespeeld wordt en niet gepraat mag worden averechts werken. “Ik naar beneden, en ik ging daar zitten, maar dan mag je ook nog niet praten ook niet. En dan zitten ze zo van, hou jouw mond dicht, haha. Vreselijk. Ik denk, nee.”(C3)

Kennis vergroten

Een aantal ouderen geeft aan vooral ook nog wat op te willen steken en zich maatschappelijk of cultureel te prikkelen. “Het overgrote deel en ook tijdschriften is kunst.” (D1) Bijvoorbeeld door te luisteren naar radioprogramma’s, in de bioscoop naar ‘the metropolitan operas’ te gaan, of door naar bijeenkomsten te gaan. “And I listen a lot of radio. [...], because there are a lot of very nice programmes about science and culture and interviews with spannende mensen.” (C5) “...dat doe ik dus alleen als er bijzonderheden zijn, dus betreft het geheel, een vergadering over iets, ik zeg nou maar iets, van Helmond. Dus toen, met die dingen, dan ga ik daar wel naartoe.” (C4)

Lezen wordt door de meerderheid genoemd als prettige bezigheid. Enkelen noemen een boekenclub als geschikte activiteit. “Ja, en ... een boekbespreking. En dat vind ik nou ... alles met boeken en zo dat vind ik leuk.” (H4)

Attitude van organisaties volgens de ouderen

Van de ouderen krijgen we terug dat een aantal medewerkers bij organisaties de neiging hebben om in ‘onmogelijkheden’ van diensten of activiteiten of van ouderen zelf te denken. “Ik zeg, kan ik dat niet? Ik zeg, ik maak wel de groenten schoon, ik zeg, ik doe wel, ik zeg, ik maak wel hetgeen wat jij graag hebt. Dus, om een toetje te maken of een of ander. Of te bakken of voor te koken. Nee, dat mag niet.” (C3). Een andere oudere geeft aan dat er weinig ruimte is om zelf met ideeën te komen: “Heel - hoe heet dat - Organisatie X, die zou eens moeten veranderen. Zij dwingen je om te doen wat zij willen. En wat jij wil, doet er even niet toe. Totaal helemaal niet” (C2). Weer een andere oudere is juist heel positief over wat er wordt georganiseerd door de organisaties. Dat is wat haar betreft het probleem niet, maar ze geeft voorkeur aan activiteiten met jonge mensen. Mogelijk dat ze in de toekomst wel vaker gebruik maakt van het activiteitenaanbod. “Want wat ze allemaal organiseren, dat vind ik echt heel geweldig hoor. Maar dat ik op dit moment, misschien dat ik zeg van, ja, als er meer mensen om je heen wegvallen, dat je zegt van, nou heb ik er wel eens een keer behoefte aan om er wel contact mee te hebben.” (C4) “En dan is er die dag dat het 50 jaar hier bestond, heb ik de dag van mijn leven gehad. Want dat was leuk,...[...] Heel leuk. Dat was heel leuk.” (H5).

Attitude van de oudere zelf

Ouderen geven aan zelf ook een bepaald soort ‘lef’ nodig te hebben en willen investeren in nieuwe activiteiten en ontmoetingen. “Had ik gezien in het blad. En toen dacht ik, daar ga ik dan maar een keer naartoe. [...] Had ik de moed opgepakt om daar naartoe te gaan...” (C4). “Ja, ik ben daar ook heel brutaal aan die tafel gaan zitten, want ik vond dat de andere mensen, ik denk, ja, die liggen mij wel denk ik.”(C1) Sommige andere ouderen geven aan dit spannend te vinden waardoor zij minder mensen ontmoeten en niet of beperkt naar activiteiten gaan. “Ik zou willen dat ik dat kon, maar het zit helemaal niet in me.” (C4) Sommige gesprekken zetten de respondenten wel aan het denken. “Want ik ben wel - nou, bloemsierkunst, dat lijkt me, dat is misschien nog wel iets.” (C4). Een aantal ouderen vind het zelf moeilijk om te bedenken wat ze leuk vinden om te doen. “Ik weet niet wat ik nog leuk moet vinden. Eerlijk niet. Ik weet het echt helemaal niet, want morgen ga ik die puzzels doen, maar voor de rest ben ik eigenlijk een beetje klaar met alles. Je kunt hier geen kant op.” (C2)

Informatie ontvangen

Hoe activiteiten aangekondigd zouden mogen worden, verschilt duidelijk per persoon. Zowel email, post, als telefonisch worden benoemd. Sommige ouderen beschikken niet (meer) over een computer

of geven de voorkeur aan aankondigen op papier. “Ja en dat kan ik niet, met mijn computer kan ik niet over weg, met mijn telefoon ook niet. Bellen en een berichtje lezen kan ik, maar dan heb ik het ook gehad...” (L1). Een aantal ouderen benoemt dat het belangrijk is dat bij de informatie duidelijk beschreven staat bij wie zij zich kunnen opgeven. De gesproken Marokkaanse vrouwen geven voorkeur aan om informatie over activiteitenbrief of telefoon en in het Nederlands te ontvangen. “Ja Nederlands is beter, maar langzaam praten, niet heel snel.” (A3). Een veel horend argument wat hiervoor gegeven werd is dat men graag Nederlands wil leren. Enkele ouderen geven aan dat zij zelf actief op internet zoeken naar activiteiten, of zij hebben iemand in hun netwerk die hen er op wijst. De brochure met activiteiten in Helmond is over het algemeen niet bekend. Het tijdschrift met activiteiten in woonzorgcomplex De Ameide is wel bekend onder de bewoners.

Conclusie en aanbevelingen

Conclusie

Het netwerk ‘Aandacht voor Ouderen’ heeft middels dit inclusief onderzoek de wensen en behoeften van ouderen op het gebied van activiteiten in Helmond op willen halen. Aan de hand van gesprekken met 23 ouderen is een divers beeld opgehaald. Wensen en behoeften ten aanzien van activiteiten verschillen van persoon tot persoon. Toch zijn ook overeenkomstige voorkeuren naar voren gekomen. Organisaties in Helmond kunnen aan de hand van de conclusies van dit onderzoek hun activiteiten- en dienstenaanbod aanvullen en / of aanpassen.

Wensen en behoeften ten aanzien van activiteiten

Zoals bij iedere groep mensen, is ook bij deze groep ouderen veel variatie te zien waar men behoefte aan heeft. Activiteiten zoals koken, handwerken, naaien, muziek luisteren en zingen wordt door een aantal ouderen als gewenst en leuk benoemd, maar door anderen als niet interessant of gewenst. Lezen, puzzelen en wandelen wordt door de meeste ouderen als een prettige activiteit genoemd. De meeste ouderen zouden dit soort activiteiten graag in clubverband doen. Ook is er behoefte aan gezamenlijke activiteiten in het buurthuis zoals koffiedrinken. Daarnaast noemen veel ouderen dat zij specifiek behoefte hebben aan een bridgeclub. Een aantal van deze activiteiten was er in het verleden volgens de ouderen wel, maar is er nu niet meer. Een ander deel van de activiteiten is er wel, maar wordt door een deel van de ouderen niet bezocht, omdat zij ervaren dat er geen fijne sfeer in de groep hangt. Zij hebben de behoefte dat er niet geroddeld wordt en dat zij zich welkom voelen.

Niet alleen het soort activiteiten is belangrijk, maar ook de vorm bepaalt of ouderen deelnemen. Naast de sfeer tijdens een activiteit geven ouderen aan dat het belangrijk is dat de activiteiten in de buurt zijn. Zo worden activiteiten in hetzelfde gebouw als, of in de buurt van waar zij wonen het meest gewaardeerd. Een deel van de ouderen geeft aan dat veel activiteiten in de avond georganiseerd worden, terwijl zij een voorkeur hebben voor activiteiten in de middag. Daarnaast benoemen ouderen dat het belangrijk is dat activiteiten worden afgestemd op hun fysieke niveau, hetgeen niet altijd het geval is. Veel vrouwen met een Marokkaanse achtergrond geven voorkeur aan activiteiten zonder de aanwezigheid van mannen.

Attitude van organisaties in Helmond ten aanzien van verschillende manieren om met ouderen in gesprek te gaan

In dit onderzoek hebben we met 23 ouderen gesproken over hun wensen en behoeften op het gebied van activiteiten in Helmond. Idealiter hadden we met een grotere groep ouderen gesproken om zo nog een diverser beeld aan perspectieven op te halen. Tijdens het onderzoek ervoeren we dat veel organisaties in Helmond het lastig vonden om deelnemers te werven, maar tegelijkertijd niet positief stonden tegenover voor hen nieuwe, laagdrempelige en inclusieve manieren om met ouderen in gesprek te gaan (zoals in een moskee of winkelcentrum gaan zitten). Reden hiervoor was dat het volgens de organisaties belangrijk is om eerst een band op te bouwen met de ouderen – en dat zou volgens hen niet makkelijk zijn als je mensen gewoon aanspreekt. Om een meer diverse groep ouderen te bereiken, is het echter noodzakelijk om buiten de bestaande netwerken en handelswijzen te bewegen.

Aanbevelingen

Aanbod op basis van behoeften

Omdat de behoeften per individu zo verschillend kunnen zijn, is het belangrijk goed te luisteren naar en aan te sluiten bij de behoeften ten aanzien van activiteiten aanbod voor ouderen. Hierbij moeten organisaties en dienstenaanbieders ervoor waken niet zelf in te vullen waar behoefte aan is, bijvoorbeeld door te denken dat activiteiten expliciet voor ouderen georganiseerd moeten worden, terwijl er behoefte kan zijn om juist met verschillende leeftijden samen te komen. Ouderen in dit onderzoek gaven aan gelukkig te worden van activiteiten waar ze vroeger ook gelukkig van werden, denk aan koken, muziek maken of luisteren, en dansen. Hoewel dit soms aanpassingen van de activiteit vraagt (zie 'Aanpassingen op basis van behoeften'), is het vooral van belang in mogelijkheden te denken.

Aanpassingen op basis van behoeften

Op basis van de behoeften en wensen van ouderen in Helmond kan gekeken worden hoe het activiteiten aanbod aangepast kan worden. Eenvoudige aanpassingen zijn om op verschillende plekken een bridgeclub of wandelgroep op te richten en weer koffiemomenten te organiseren in het buurthuis. Het is belangrijk om ouderen hier op verschillende manieren van op de hoogte te brengen; per brief, telefonisch en via zorg- of welzijnsmedewerkers, zodat alle ouderen hiervan op de hoogte zijn. Denk er hierbij aan gebruik te maken van begrijpelijk taal en beeldtaal, inclusief alle relevante informatie over de activiteit en het eventueel aanmelden. Meer informatie over 'inclusief communiceren' is bijvoorbeeld te vinden op de website www.gebruikercentraal.nl (zie ook verderop meer informatie bij het hoofdstuk 'handvatten'). Het is aan te bevelen alle communicatie uitingen voor te leggen aan mensen met ervaringskennis, zoals taalambassadeurs of bewoners die je als ambassadeurs gaat verbinden aan het netwerk 'Aandacht voor Ouderen'. Ook is het aan te bevelen om in te spelen op fysieke beperkingen die ouderen noemen. Denk hierbij aan aangepast materiaal (bijv. grotere speelkaarten), hulpmiddelen (bijv. een loep), of aangepaste activiteiten en diensten (bijv. lichte bewegingsoefeningen, zittende oefeningen, of oefeningen op locatie). Ook moet bij sociale activiteiten voldoende aandacht zijn voor sfeer en veiligheid. Hoewel hier weliswaar bij sociale activiteiten voor jongeren wel vaak aandacht voor is, blijkt dit bij bepaalde activiteiten voor ouderen evenzo belangrijk te zijn. De organiserende instanties kunnen daar zorg voor dragen, bijvoorbeeld in de vorm van sport- of vrijetijdbegeleiders.

Aan blijven sluiten

Het is belangrijk om te realiseren dat behoeften niet statisch zijn. Behoeften en wensen zijn dynamisch en kunnen veranderen door o.a. levensgebeurtenissen en eerdergenoemde fysieke beperkingen. Daarom is het aan te bevelen om met ouderen in gesprek te blijven gaan over behoeften. De praatplaat die ontwikkeld is voor dit onderzoek werd door de meeste ouderen als prettige vorm ervaren om een gesprek te voeren. Dit soort gesprekken kunnen ervoor zorgen dat ouderen duidelijker hebben wat er allemaal mogelijk is. De praatplaat kan ouderen aan het denken zetten wat zij zouden kunnen waarderen qua activiteit, zoals bijvoorbeeld de respondent die door de praatplaat enthousiast werd over bloemsierkunst. Wanneer organisaties in Helmond aan de hand van deze praatplaat dit soort gesprekken blijven voeren kan ervoor gezorgd worden dat het activiteiten aanbod in Helmond voor alle ouderen aan blijft sluiten. Er zijn binnen de verschillende organisaties mensen met een functie die soortgelijke gesprekken met ouderen voeren, denk aan verpleegkundigen kwetsbare ouderen (Savantzorg) en buurtcoaches (LEV-groep). Wanneer organisaties niet te snel invullen wat ouderen wel of niet willen en kunnen, maar vooral luisteren naar waar passies en dromen liggen, kunnen ouderen positief gestimuleerd worden om nieuwe activiteiten te ondernemen, nieuwe vaardigheden te leren, en mogelijk andere mensen en gelijkgestemden te ontmoeten.

Om het activiteiten aanbod in Helmond voldoende aan te laten sluiten bij de behoeften van ouderen, is het dus van belang in gesprek te blijven met de ouderen over hun wensen ten aanzien van activiteiten. Fysieke en sociale activiteiten kunnen een preventieve werking hebben en zwaardere zorgvragen mogelijk uitstellen. Bovendien kunnen de activiteiten een signalerende functie hebben. Door ouderen activiteiten aan te bieden die mogelijk aansluiten bij dromen, ambities en mogelijkheden, kan de zingeving en kwaliteit van leven vergroot worden.

Handvatten voor organisaties in Helmond om in gesprek te blijven gaan met ouderen

Zoals eerder beschreven, vraagt passend activiteitsaanbod om in gesprek te blijven gaan met ouderen. Uit het onderzoek komt naar voren dat organisaties in Helmond behoefte hebben aan handvatten om in gesprek te gaan met ouderen die zij normaal niet spreken. Daarom sluiten we dit onderzoeksverslag af met praktische handvatten voor organisaties.

Een opmerking vooraf: inwoners die normaal niet worden gesproken door beleidsmakers, onderzoekers of zorgorganisaties kunnen soms geframed worden als 'moeilijk bereikbaar'. Dit impliceert echter dat de verantwoordelijkheid bij de inwoners zou liggen. Zij zouden 'beter vindbaar' moeten zijn. Terwijl het niet bereiken van alle inwoners vaak te maken heeft met professionals die op één manier (en niet altijd een inclusieve manier) in contact proberen te komen met inwoners. In contact komen met alle inwoners vraagt juist om verschillende manieren van benaderen, omdat inwoners verschillende mogelijkheden en behoeften hebben. Dat geldt ook voor de ouderen in Helmond.

Samenwerken met sleutelfiguren

Sleutelfiguren kunnen een brug vormen tussen zorg- en welzijnsmedewerkers en ouderen. Zij kunnen gezien worden als mensen met veel contacten in lokale gemeenschappen en kennis over ouderen in deze gemeenschap. Doordat zij de ouderen goed kennen, zorgt het contact via hen voor meer vertrouwen bij de ouderen en door hun kennis weten zij vaak goed welke manier passend is om in gesprek te gaan met ouderen. De term sleutelfiguur is geen afgebakend begrip. Soms gaat het om een huismeester van een ouderencentrum, maar het kan ook gaan om een actieve buurtbewoner of een imam. Ook zijn er veel verschillende termen die gebruikt worden voor 'sleutelfiguur' en overlap hebben met elkaar, zoals: (wijk)verbinder, opbouwwerker, buurtcoach en dorpsondersteuners. De term 'sleutelpersoon' wordt vaak gebruikt voor sleutelfiguren met een migratieachtergrond. Doordat de sleutelfiguren een groot netwerk hebben en zichtbaar zijn in de wijk, kunnen organisaties in Helmond door gesprekken met informele netwerken achterhalen wie deze sleutelfiguren in Helmond zijn. Dat vraagt in de eerste instantie wat tijd, maar zal later zijn vruchten afwerpen.

- Meer informatie over sleutelfiguren, bekijk dan [deze publicatie](#)
- [Stappenplan](#) samenwerking met sleutelpersonen in de dementiezorg
- Taken en rollen en de ervaren meerwaarde van [sleutelpersonen](#)

Laagdrempelig contact

Om samen te werken met mensen die normaal niet gesproken te worden, is persoonlijk contact belangrijk. Ga daarom op zoek naar plekken waar mensen vaak komen. Denk aan een kerk, moskee, woonbuurthuis of winkelcentrum. En denk ook aan het aansluiten bij groepen die sowieso al samen komen, zoals een bridgeclub of een naaiatelier. Door samen met een sleutelfiguur – die jou kan introduceren – naar dit soort plekken te gaan, zorg je voor nog meer vertrouwen bij ouderen en kan het laagdrempeliger worden om in gesprek te gaan met elkaar. Daarnaast is het belangrijk om aan te sluiten bij de belevingswereld van ouderen en om duidelijk te maken waarom je met ouderen in gesprek wilt gaan. Onduidelijkheid zorgt ervoor dat mensen terughoudend zijn. Vaak blijkt dat mensen best in gesprek willen gaan, als ze begrijpen waarom je er bent. De afgelopen jaren zijn door het hele land juist dit soort plekken zoals buurthuizen wegbezuinigd. Een aanbeveling voor de gemeente en partners in Helmond is daarom om daarom te zorgen dat dit soort plekken kunnen blijven bestaan, zodat ouderen elkaar en organisaties in Helmond laagdrempelig kunnen ontmoeten.

- In [dit artikel](#) vind je meer informatie over het belang van informele ontmoetingsplekken om in gesprek te gaan met ouderen met dementie en een migratieachtergrond.
- In [dit artikel](#) lees je meer over waarom laagdrempelige ondersteuning dichtbij inwoners werkt.

Communiceer passend en begrijpelijk

Wanneer je ouderen wilt uitnodigen voor bijvoorbeeld een bijeenkomst of activiteit, is het belangrijk om in je communicatie rekening te houden met verschillende achtergronden en vaardigheden van ouderen. Denk aan ouderen die moeite kunnen hebben met lezen en schrijven, ouderen die een

verminderd gezichtsvermogen hebben of ouderen die niet in Nederland geboren zijn. Om goed aan te sluiten, is het belangrijk om bij de ontwikkeling van een tekst, brief of flyer samen te werken met ouderen en deze met hen te testen. Gezamenlijk bepaal je welke inhoud aansluit bij behoeften, welke vorm gebruiksvriendelijk is en of de tekst en het beeld begrijpelijk zijn. Door structureel samen te ontwikkelen zorg je ervoor dat je materialen relevant, passend en begrijpelijk zijn. Een voorbeeld hiervan is de praatplaat die we voor dit onderzoek ontwikkeld hebben.

- Lees meer over [eenvoudig voorlichtingsmateriaal](#) en [het testen](#) ervan.
- Meer weten over hoe je begrijpelijk communiceert? Bekijk [de checklist](#) en [de e-learning effectief communiceren](#). Gebruik bijvoorbeeld [dit rapport](#) ter inspiratie voor welke elementen in communicatie belangrijk zijn om aan te sluiten bij mensen in kwetsbare omstandigheden.

Het is goed om te realiseren dat voor sommige ouderen alsnog geldt dat een begrijpelijke flyer of informatiebrief geen passende vorm is, maar dat je met hen contact moet leggen via sleutelfiguren. Nogmaals: om met alle ouderen in contact te komen, is het belangrijk om op verschillende manieren contact te zoeken.

Co-creatie

Om in het activiteiten aanbod in Helmond voldoende aan te (blijven) sluiten bij de behoeften van ouderen, kan co-creatie een geschikte methode zijn om samen te werken en activiteiten te ontwikkelen. Co-creatie is een actieve en interactieve manier van samenwerken met mensen die een product of dienst gebruiken of leveren. Co-creëren betekent dus: samen iets maken. Binnen co-creatie spelen gelijkwaardigheid, wederkerigheid en vertrouwen een belangrijke rol. Door je doel en oplossing in co-creatie te ontwikkelen zorg je dat je activiteit of aanpak beter aansluit en je draagvlak vindt.

- Meer lezen over inclusief co-creëren, kan op deze [infosheet](#).
- Meer informatie over de vier bouwstenen van samenwerken, lees je [hier](#).

In co-creatie kunnen de organisaties van het netwerk 'Aandacht voor Ouderen', met sleutelfiguren en ouderen samen, activiteiten (opnieuw) op de kaart zetten, ontwikkelen en organiseren, aansluitend bij behoeften van ouderen in Helmond. Het is aan te bevelen oudere bewoners van Helmond aan te stellen als 'ambassadeurs' binnen het netwerk, en hen continu actief te betrekken in deze processen.

Verder lezen?

- In de [publicatie samenwerken met de mensen waar het om gaat](#), komen veel van de bovenstaande punten terug en vind je verdiepende informatie en goede praktijkvoorbeelden.
- Ook in de factsheet '[Tips uit de praktijk voor projecten voor en van ouderen](#)' komen bovenstaande punten terug, en worden voorbeelden genoemd.
- De e-learning '[samenwerken met mensen om wie het gaat](#)' helpt bij het aanscherpen van je hulpvraag en doelen, en biedt concretere handvatten om mee verder te gaan.
- [Praktijkvoorbeelden](#) uit Almere, Ouder-Amstel en Harderwijk over het samenwerken met ouderen
- [Werkzame elementen](#) om aanbod voor ouderen met weinig inkomen of opleiding en/of een migratieachtergrond passend te maken.

Bijlage I Praatplaat

Wie bent u?

Wat doet u op een dag?

Wat zijn uw hobby's?

Wat zou u graag willen doen?

		
		
		
		

In de buurt

Wat kunt u doen in de buurt?

Wilt u informatie op papier of digitaal ontvangen?
Of op een andere manier?

Weet u waar u informatie kunt vinden?

Ja ☐ Nee ☐

?

Wat vindt u van de dingen die u kunt doen in de buurt?

Fontys
Stichting voor de samenleving

PHAROS
Nederlandse Vereniging voor
Hulpverleners

Bijlage II Informatiebrief en toestemmingsformulier

Gesprek over activiteiten voor ouderen in Helmond

Beste heer/mevrouw,

We willen graag met u praten over activiteiten voor ouderen in Helmond en wat u zoal op een dag doet.

Wie ben ik?

Ik ben _____
Ik werk bij de Fontys hogeschool als onderzoeker.

Ruimte voor
foto van
onderzoeker

U beslist zelf of u meedoet of niet.
Deze brief geeft uitleg over de studie.
Lees de brief rustig door. U kunt daarna beslissen.

1. Waar gaat het gesprek over?

Voor ouderen in Helmond worden verschillende activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten kunnen voor grote groepen of kleine groepen zijn, of voor mensen alleen. Maar niet iedereen doet hieraan mee.

Wij willen graag in gesprek gaan met u. We horen graag wat u zoals doet op een dag. We willen begrijpen waarom u niet of weinig deelneemt aan bepaalde activiteiten die georganiseerd worden. Misschien vindt u het lastig om deel te nemen of vindt u de activiteiten niet leuk. We horen graag wat uw wensen zijn.

Hierdoor kunnen organisaties in Helmond hun activiteiten beter laten aansluiten bij uw wens.

2. Al uw informatie blijft geheim

We nemen het gesprek op, maar zullen uw naam niet noemen.
Alleen de onderzoekers van Fontys weten uw naam.

Fontys bewaart de antwoorden en de gegevens van dit gesprek 15 jaar op een veilige plek.

3. Wat nu?

Als u meer informatie wilt, kunt u uw vragen stellen aan Anne-mie Sponselee (telefoonnummer: 06-57 99 94 81).
Als u mee wilt doen, zet u een handtekening op het formulier dat u van de onderzoekers krijgt.

> FOR SOCIETY

TOESTEMMINGSVERKLARING

- Ik vind het goed om met ~~Deena~~ / Hein / Cairo / Lars te praten over activiteiten in Helmond.
- Ik begrijp het doel van dit gesprek.
- Ik weet dat mijn naam nergens genoemd zal worden
- Ik weet dat ik elk moment kan stoppen met het gesprek.
- Ik weet dat het gesprek wordt opgenomen, maar dat alleen de onderzoekers daarnaar zullen luisteren.

Naam: _____

Datum en plaats: _____

Handtekening deelnemer/ster: _____

Handtekening onderzoeker: _____

WERKGROEP AANDACHT VOOR OUDEREN

AANDACHT VOOR OUDEREN

We gaan graag met u in gesprek!

We zijn op zoek naar mensen die met ons in gesprek willen gaan over activiteiten voor ouderen in Helmond.

Waarom dit gesprek?

Voor ouderen in Helmond worden verschillende activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten kunnen voor grote groepen of kleine groepen zijn, of voor mensen alleen. Maar niet alle ouderen doen hieraan mee.

Organisaties in Helmond die deze activiteiten organiseren zijn bijvoorbeeld ouderenbonden, zoals KBO, PVGE Helmond en VBOH, Jibb+, CultuurContact, LEVgroep, de Zorgboog, Savant Zorg en Zorgboogextra.

We willen graag in gesprek gaan met ouderen die niet of niet vaak deelnemen aan activiteiten. We willen begrijpen waarom ouderen niet deelnemen aan de activiteiten die georganiseerd worden. Misschien vinden ouderen het lastig om deel te nemen. Of vinden ze de activiteiten niet leuk. We horen graag wat mensen graag zouden willen.

Zo hopen we in Helmond activiteiten aan te kunnen bieden die beter aansluiten bij wat mensen willen of niet willen, en kunnen of niet kunnen.

Wat kunt u doen?

Als u wilt helpen en met ons hierover in gesprek wilt gaan, dan kunt u dit doorgeven aan de persoon die u deze brief heeft gegeven:

Of u kunt bellen met Anne-mie Sponselee: 06-57 99 94 81.

Samen kiezen we dan een moment voor een gesprek. U kunt iemand meenemen naar dit gesprek als u dit fijn vindt.

Als u nog vragen heeft, stel ze gerust!

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Fontys Hogeschool, in opdracht van werkgroep Aandacht voor Ouderen Helmond, in samenwerking met expertisecentrum Pharos. Alle informatie wordt vertrouwelijk behandeld.

Bijlage IV Topiclijst

Achtergrond oudere

1. Achtergrond / wie bent u? (leeftijd, huishouden, werk(verleden), waar geboren, hoe lang hier woonachtig etc.)
2. Wat doet u op een dag? (onderzoeker vraagt door. Ook expliciet doorvragen of iemand dingen met andere mensen doet om een beeld te krijgen van sociale contacten. Onderzoeker legt uit dat de drie plaatjes onder de vraag voorbeelden zijn, maar dat mensen ook andere dingen kunnen noemen)
3. Wat zijn uw hobby's? (onderzoeker vraagt door en legt uit dat de drie plaatjes onder de vraag voorbeelden zijn, maar dat mensen ook andere dingen kunnen noemen)

Wensen en randvoorwaarden

5. Wat zou u graag willen doen?

(Onderzoeker vraagt door naar tijd, plaats van dingen die mensen zouden willen doen. Ook vraagt de onderzoeker naar hoe iemand wil horen over welke activiteiten er zijn. Voorbeeld vragen: Met wie zou je dit willen doen? Waar zou je dit willen doen? Hoe vaak zou je dit willen doen? Met hoeveel mensen zou je dit willen doen? Zijn er nog andere dingen die u wilt doen, die hier niet op staan? Hoe laat zou je dit willen doen? Hoe duur mag het zijn?).

Activiteiten in Helmond

6. Wat kunt u doen in de buurt?
7. Wilt u informatie op papier of digitaal ontvangen? Of wilt u op een andere manier horen wat er te doen is in de buurt?
8. Weet u waar u informatie kunt vinden?
9. Wat vindt u van de dingen die u kunt doen in de buurt?

Afronding

10. Zijn er nog dingen die u wilt vertellen?

Aan het eind evt. de oudere verbinden aan een organisatie of persoon om toe te leiden naar aanbod.

